

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Romeinen 14, 1 - 12
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Zingen : Gezang 139 : 1 en 2**
2. **Lezing van de wet**
3. **Zingen : Gezang 157**
4. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
5. **Schriftlezing : Romeinen 12**
6. **Zingen : Psalm 138 : 1 en 3 (dankoffer van ons lied)**
7. **Tekst : Romeinen 14 : 1 - 12**
8. **Zingen : Psalm 122 : 1 en 3**
9. **Dankzegging en voorbede**
10. **Collecten**
11. **Slotzang : Psalm 36 : 2 en 3**

Middagdienst

1. **Zingen : Gezang 139 : 1 en 2**
2. **Gebed voor zegen over de opening van Gods Woord**
3. **Schriftlezing : Romeinen 12**
4. **Zingen : Psalm 138 : 1 en 3 (dankoffer van ons lied)**
5. **Tekst : Romeinen 14 : 1 – 12**
6. **Zingen : Psalm 122 : 1 en 3**
7. **Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 179b**
8. **Dankzegging en voorbede**
9. **Collecten**
10. **Slotzang : Psalm 36 : 2 en 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Het thema voor deze preek is: **Wie samen op weg zijn om als verlost van de Heer voor zijn troon te staan, moeten elkaar niet te min zijn onderweg.**

Hebt u een zwak geloof of een sterk geloof?, broeders en zusters? En jullie jongens en meisjes. Hebben jullie een sterk of een zwak geloof? Of durft u dat niet van uzelf te zeggen? Of bent u misschien van mening dat je zo helemaal niet over je eigen geloof of dat van anderen mag spreken. Want waar meet je dat dan aan af? Paulus die in Romeinen 14 oproept om heel erg zuinig te zijn met broeders en zusters die een zwak geloof hebben, die spreekt daar wel over. Over broeders en zusters met een zwak geloof. Paulus heeft dus een duidelijke mening over het geloof van broeders en zusters en spreekt daar ook onbevungen over. Toch voelen wij daar een zekere huiver om zo te spreken. Ja, in de wandelgangen of bij een kop koffie doen we dat in een onbewaakt ogenblik misschien wat gemakkelijker, maar in een meer officiële omgeving zullen we dat niet snel doen. En dat is ook wel begrijpelijk. Want het woord ‘zwak’ is niet echt een compliment. Zo is het toch jongens, als iemand bij voetballen zegt dat je een zwak schot hebt, dan is dat niet leuk. Zo is het ook met een zwak geloof. Gemakkelijker voelt een broeder of zuster zich veroordeeld. Nu is dat laatste zeker niet de bedoeling van Paulus. Integendeel. Wil juist dat ieder broeder en zuster zich aanvaard weet als kind van God. Maar aan de andere kant blijft hij toch ook de dingen bij hun naam noemen. Een zwak geloof is een zwak geloof.

Nu is het heel verleidelijk om gelijk parallellen te zoeken met onze tijd. Wanneer heeft iemand een zwak geloof en wanneer heeft iemand een sterk geloof. Ik moet eerlijk bekennen dat ik daar ook naar op zoek ben geweest. Je zou bijvoorbeeld bij liturgische kwesties daaraan kunnen denken. Bijvoorbeeld dat broeders en zusters die erg vasthouden aan de vertrouwde vormen een zwak geloof hebben en mensen die willen vernieuwen een sterk geloof hebben. Toch geloof ik niet dat die vlieger op gaat.

Om dat helder te krijgen is het goed om nu eerst te kijken naar de gemeente van Rome waar Paulus deze brief aan heeft gericht. Want voordat je lijnen vanuit deze brief door kunt trekken, moet je eerst weten hoe je lijnen in Rome precies liepen. En dat is nog niet eens zo eenvoudig te bepalen. Want wie waren nu die broeders en zusters in Rome die volgens Paulus een zwak geloof hadden. Sommigen denken dat het hier om Joden ging

die toch het geloof in Jezus Christus waren gekomen. Want Paulus heeft het over twee kwesties. Het eten van vlees en het vieren van bepaalde dagen. Verder heeft Paulus het in deze brief over diverse kwesties die veronderstellen dat er de nodige Joden deel uitmaken van de gemeente. In het begin van de brief heeft hij het over de betekenis van de wet, van het verbond dat God met Abraham had gesloten. Later schrijft hij over de plaats van het Joodse volk in de nieuwtestamentische tijd. Hoe zit het met de Joden die niet in Christus geloven? Hoe moet de houding zijn van christenen uit de heidenen ten opzichte van de Joden? Toch zijn veel Bijbelgetrouwe uitleggers er wel over eens dat Paulus hier niet speciaal aan de Joden denkt. Want dan had Paulus specifiek gesproken. Want het is Joden helemaal niet verboden om vlees in zijn algemeenheid te eten. Alleen het vlees van onreine dieren mochten ze niet eten, maar al het andere vlees wel. En als het gaat over feestdagen dan benoemt Paulus ook niet bepaalde dagen. Dan had hij wel over de sabbat geschreven of andere Joodse feestdagen.

Het is ook niet zo moeilijk om in te zien dat ook voor de christenen uit de heidenen hier problemen lagen. We moeten goed beseffen dat bijgeloof in de dagen van Paulus de gewoonste zaak van de wereld was. Priesters, waarzeggers, alternatieve genezers, waren in een overvloed aanwezig. Menigeen nam geen belangrijke beslissing zonder een waarzegger te raadplegen. Een waarzegger die aan de hand van de ingewanden van een dier, de stand van de sterren of de vlucht van de vogels uitspraak deed. Daar is een mens niet van de een op de andere dag los van. Toen monniken in de eerste honderden jaren noordwest Europa binnen trokken om de mensen over Christus te vertellen, hebben ze vaak trucs moeten toepassen om de bijgelovige praktijken te laten eindigen. Oude heidense feestdagen werden vervangen door christelijke feestdagen. Op oude heidense heilige plaatsen werden kruisbeelden en kerken neergezet en op die manier konden mensen naar vertrouwde plaatsen blijven gaan. Op de zendingsvelden gaan er ook vandaag nog vaak tientallen jaren overeen voordat mensen loskomen van hun oude heidense gebruiken. In de dagen van Paulus is dat natuurlijk niet anders geweest. En het is dan ook heel waarschijnlijk dat sommige broeders en zusters vanuit hun oude geloof ervan overtuigd dat het niet goed was om vlees te eten. Of ze hielden aan bepaalde oude feestdagen vast. Bijvoorbeeld bepaalde vastendagen of feestdagen voor de oogst.

Paulus vindt dat tekenen van een zwak geloof. Want een christen mag gewoon alles eten. Zoals Paulus dat ook aan Timotheüs heeft geschreven. 'Alles wat God geschapen

heeft is goed. Niets hoeft te worden verworpen als het onder dank wordt aangenomen, want het is geheiligd door het Woord van God en door het gebed.’ Al het voedsel is van de Here. En wie dat niet gelooft heeft op dat punt een zwak geloof. En zo zit het ook met mensen die vasthouden aan bepaalde dagen. Als dagen die je moet vieren en in gedachtenis moet houden. Als dagen om te vasten of als dagen om te vieren.

Maar wat zegt Paulus daar nu over: aanvaard mensen met een zwak geloof zonder hun overtuiging te bestrijden. We houden er als mensen van als dingen duidelijk zijn. Het is goed of fout. En als het fout is dan moet je het ook anders gaan doen. Maar Paulus denkt niet zo zwart/wit. Je moet als iemand meent dat hij alleen groenten mag eten, die mening niet gaan lopen bestrijden. Ook al heeft God al het voedsel geheiligd. Dus stel dat iemand erg gehecht is aan bepaalde liturgische vormen, omdat hij dat zo gewend is, dan moeten we dus die broeder of zuster niet gaan bestoken met allerlei op zich goede argumenten. Nadrukkelijk wil ik hierbij zeggen dat ieder verzet tegen bepaalde liturgische veranderingen niet perse voortkomt uit een zwak geloof. Het kan juist ook voor komen uit een groot geloof. Een grote eerbied voor de Here en daardoor moeite met al te frivole vormen. En een sterk verlangen naar veranderingen komt niet automatisch voort uit een sterk geloof. Het komt soms zelfs voort uit een zwak geloof. Een zwakke band met de Here die versterkt moet worden door nieuwe liturgische vormen. Maar dat gaat natuurlijk ook niet werken. Verlangen naar vernieuwing van vormen en verlangen naar behoud van liturgische vormen kunnen beide voortkomen uit zowel zwak als sterk geloof.

Maar wat Paulus ons hier nu voor houdt is dat we die mening van die ander niet moeten willen bestrijden. Je moet daar in de gemeente van Christus geen zware twisten over krijgen. Ook mag het niet betekenen dat er op broeders en zusters wordt neer gekeken. En je mag al helemaal geen oordeel vellen over dergelijke broeders en zusters.

En Paulus geeft daarvoor diverse redenen. In vers 3 noemt Paulus het feit dat God onze broeders en zusters als zijn kinderen heeft aanvaard. Dat is inderdaad wel een heel goede reden. Wie zijn wij inderdaad om iemand neer te zien die door God is aanvaard. Dat zou wat zijn, jongens en meisjes, als jij een verjaardagsfeestje geeft en daarbij allerlei kinderen hebt uitgenodigd. En een van die uitgenodigde kinderen zegt tegen een andere kind dat uitgenodigd is, dat hij eigenlijk niet op dat feestje thuis hoort. Dat bepaalt de jarige toch. Zo is het ook met de Here. Als Hij iemand heeft aangenomen als zijn kind,

dan mogen wij niet op hem of haar neerzien. En in vers 4 voegt Paulus daar de vraag aan toe wie ons het recht geeft om te oordelen over de dienaar van een ander? Hoe personeel van iemand zijn werk doet en functioneert, gaat uiteindelijk toch alleen maar de werkgever aan.

En dan volgen in vers 4 nog die bemoedigende woorden van Paulus. Of iemand wel of niet volhardt gaat alleen zijn eigen meester aan – en hij zal volharden, want de Heer heeft de macht hem dat te laten doen. Deze woorden kunnen ook gemakkelijk verkeerd begrepen worden. Iemand zou hieruit de conclusie kunnen trekken dat gemeenteleden en de kerkenraad zich dus niet met het leven van andere broeders en zusters moeten bemoeien, want dat is puur een zaak tussen God en het gemeentelid. Zeker als je daar de slotwoorden van vers 5 bij neemt. Waar Paulus zegt dat iedereen zijn eigen overtuiging moet volgen. Maar dat is toch niet wat Paulus zegt. Paulus zou dan in strijd komen met wat hij bijv. aan de gemeente van Korinthe heeft geschreven. Daar schrijft hij dat ze moeten oordelen over de leden van de gemeente en uit de gemeente de mensen moeten verwijderen die kwaad doen. Het is dus maar niet in zijn algemeenheid dat iedereen maar moet doen wat hij wil en dat anderen daar niets mee te maken hebben.

Ook uit de verzen 6 – 8 blijkt dat Paulus hier maar niet zegt dat iedereen maar moet doen wat hij wil en dat een ander daar niets mee te maken heeft. Nee, wat Paulus wil niet zeggen dat we niet mogen oordelen over de daden van onze broeders en zusters in zijn algemeenheid. Nee, wat Paulus zegt is dat we niet moeten oordelen onze de dingen die onze broeder en zuster ter ere van de Here doet. Als iemand een feestdag viert om daarin de Here te eren, dan moeten we daar verder van af blijven. Als iemand juist om de Here te eren die feestdag niet viert, dan moeten die twee mensen niet elkaars mening gaan lopen bestrijden. Want de broeder of zuster doet het om de Here te eren. Voordat u dus commentaar levert op datgene dat uw broeder of zuster doet, moet u zich eerst afvragen wat deze daad voor de Here betekent. Je zou het wel mogen vergelijken met een gezin, waar het jongste kind van vier jaar spontaan voor zijn moeder de afwas doet. Wat zou u ervan zeggen als dan het kind van twaalf allerlei commentaar heeft en dat kind frustrereert met zijn opmerkingen. ‘Dit is niet helemaal schoon. Dit heb je niet helemaal goed afgedroogd. De glazen moet je naspoelen. De aanrecht moet je nog droogmaken met de vaatdoek’. Heeft die oudste op zich ongelijk? Nee, dat hoort erbij. En toch is het helemaal verkeerd wat hij doet. Want hij bederft de vreugde van zijn kleine broertje. En

dat niet alleen. Hij bederft ook de vreugde van zijn moeder. Want die maalt niet om een bord dat nog net niet helemaal schoon is en om een mok die niet helemaal droog is. Die ziet de liefde van die kleine en is daar ontzettend blij mee. Het feit dat dat kleine kind wat voor mama wilde doen is veel belangrijker dan de vraag of het helemaal naar de regels van de kunst is. Die liefde dat is het belangrijkste.

En dan komen de woorden waarmee Paulus ons leven op een hoger niveau tilt. Name-lijk dat niemand voor zichzelf leeft. En deze woorden kunnen niet genoeg herhaald worden. We zijn maar niet geschapen om voor onszelf te leven. Wie voor zichzelf leeft wordt slaaf van zijn eigen verlangens. Bijvoorbeeld het verlangen naar meer geld of aanzien. Of het verlangen naar meer waardering en erkenning van de mensen. Maar wanneer heb je genoeg geld of aanzien? Wat heb je aan al die waardering en erkenning van mensen, als je niet blij kan zijn met het feit dat God je lief heeft? De waardering en erkenning van de mensen kunnen dan nooit die hunkering vervullen. Je wordt dan ook nooit vrij. Maar wie zichzelf heeft leren zien in de genadige ogen van God, dan mag vrede vinden in Christus. Die is vrij in Christus. Het gaat hier dus niet om algemene vrijheid van overtuiging en mening, maar om een algemene dienstplicht voor de Here, hetzij met sterke geloofsovertuiging, hetzij in zwakte. Het is voor de Here. Daar gaat het om. Gelovigen en zwak-gelovigen moeten allemaal in hun geest volledig overtuigd zijn dat zij op deze wijze de Heer dienen. Juist door deze gemeenschappelijkheid in liefde voor God en de dienst aan de Heer moet deze broeders en zusters met elkaar verbinden. Als Paulus dus schrijft dat ieder zijn overtuiging moet voelen dan betreft dat dus maar niet de eigen levenskeuzes, maar wel de eigen levensdienst voor de Heer.

Wij zijn door God in dienst genomen. En daarom pas het christenen niet om de maat te van de zwakken die God die ook dienst heeft genomen. Het oordeel komt God toe en Hem alleen. En daar wijst Paulus dan ook op. 'We zullen allen voor de rechterstoel van God komen staan.' En om dat te onderstrepen haalt Paulus woorden aan uit de profetie van Jesaja. 'Zo waar Ik leef – zegt de Heer -, voor Mij zal elke knie zich buigen, en elke tong zal God loven.' Gezien dit citaat wil Paulus hier niet de broeders en zusters van de gemeente schrik aanjagen met dit citaat. Want in dit vers uit Jesaja staat vooral de aanbidding van God centraal. Waarbij elke knie zich zal buigen en elke tong God zal loven.' Nu zijn er nog veel mensen die niet voor God buigen en die God niet loven. Dat kan in deze wereld soms verdriet doen en een gevoel van gebrokenheid geven. Maar als

je dan broeders en zusters in de Here hebt, dan moet je het toch niet in je hoofd halen om deze broeders en zusters te veroordelen of op ze neer te zien.

En broeders en zusters, dat is ook zo belangrijk voor ons om dat vast te houden. Want als uit de cursusavonden één ding duidelijk is geworden, dan blijkt hoeveel broeders en zusters pijn met zich meedragen omdat ze zich niet begrepen voelen. Die zich veroordeeld voelen door broeders en zusters. Broeders en zusters die niet naast hen gingen staan, maar boven hen. Het gebeurt heel gemakkelijk en we hebben ons er waarschijnlijk allemaal wel eens schuldig aan gemaakt. Maar Paulus laat ons zien hoe ongehoord dat feitelijk is. Dat we neerzien op broeders en zusters met wie we toch samen op weg zijn naar de grote dag van de Here. Broeders en zusters die net als wijzelf geroepen zijn om voor de Here te leven. Die net als wij door de Here in dienst zijn genomen. En tegenover Hem zullen we ons allemaal moeten verantwoorden. Laten wij dus niet veroordelen, maar elkaar steunen en stimuleren in onze dienst aan de Here.

Amen